

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: **N. S.**
ev. č. X
st. přísl. X
t. č. pobytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne ze dne 15. 3. 2021, č. j. OAM-811/ZA-ZA11-ZA21-2020

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

- 1. Žalobkyně se domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl, že se žalobkyni mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně ve své žalobě nejprve uvedla, že žalovaný porušil v předchozím řízení ustanovení § 3 a § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ustanovení § 12, § 14a zákona o azylu. Žalobkyně se domnívá, že v jejím případě existují důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) a § 14 a zákona o azylu.
3. Žalobkyně již v rámci pohovoru uvedla, že na území ČR vstoupila poprvé dne 20. 1. 2020, naposledy pak 3. 8. 2020. V ČR pobývala na základě pracovního povolení, přičemž situace byla špatná již v době jejího odjezdu a v zaměstnání se cítila pronásledována. Pracovala totiž jako státní zaměstnankyně, a tudíž si nemohla dovolit se vyjádřit proti vládě. Pro podání žádosti se však rozhodla až po prezidentských volbách v Bělorusku v roce 2020. V souvislosti s vývojem v zemi se obává, že by v případě návratu čelila nebezpečí vážné újmy. Žalobkyně je toho názoru, že rozhodnutí žalovaného nezohledňuje její konkrétní situaci a je založeno na obecných či nepodložených závěrech.
4. Žalobkyně dále uvedla, že v zemi původu neměla před odchodem problémy. Hrozilo by však, že by v případě návratu do země původu čelila pronásledování, a to v souvislosti s jejím nesouhlasem s tamním režimem. Pokud by totiž veřejně projevila svůj názor, mohla by čelit pronásledování ze strany státních orgánů. Zdůraznila, že právě její zaměstnání bylo překážkou, aby dala najevo svoje politické přesvědčení. Žalobkyně odkázala na zprávu Freedom House, podle níž lidé, kteří projevili nesouhlas s Lukašenkovým režimem, byli zadržováni policií, přičemž během těchto zadržení docházelo k mučení či nelidskému zacházení. Takové jednání pak naplňuje definici pronásledování. Žalobkyně tedy nesouhlasí s běloruským režimem, a tudíž by pro ni návrat do země původu představoval, že bude vystavena pronásledování. Rovněž není nutné, aby svůj politický názor veřejně prezentovala. Žalobkyně dále uvedla, že v jejím případě jsou ohrožena práva na svobodu projevu a pokojný protest. Skutečnost, že v zemi původu nečelila žádným větším problémům, pak nemůže implikovat závěr, že nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně dále zdůraznila, že ji v případě návratu do země původu hrozí vážná újma a rovněž naplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané žaloby a nesouhlasil s ní. Setrval na tom, že se ve správním řízení dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, které žalobkyně uvedla.

IV. Replika žalobkyně

6. Žalobkyně v replice především zdůraznila, že její žádost se zakládá čistě na strachu z pronásledování, mučení a jiného nelidského zacházení, které by ji v případě návratu do země původu mohlo hrozit. Skončení platnosti pracovního víza pak žalobkyni jenom připomnělo možné důsledky jejího návratu a donutilo ji hledat ochranu. Jako důvod žádosti uvedla svůj strach z návratu do vlasti. Tyto vážné obavy jí působí právě ukončení platnosti pracovního víza, neboť tím přišla o možnost legálního pobytu v bezpečné zemi, v níž strávila namísto původně plánovaných několika měsíců nakonec dobu delší. Případný návrat žalobkyně do Běloruska za tamější dramatické situace by ji vystavil kontrolám a sledování ze strany státních orgánů. Dle názoru žalobkyně se nelze domnívat, že by prodloužený pobyt v zemi, která kroky běloruských státních orgánů veřejně kritizuje, nepůsobil žádné podezření. Žalobkyně odkázala na zprávu *US Department of State*, která obsahuje zhodnocení stavu lidských práv v Bělorusku. Podle dané zprávy došlo po běloruských prezidentských volbách v srpnu 2020 k omezení možnosti návratu běloruských občanů zpět domů ze zahraničí. Nadto je běloruské ministerstvo vnitra povinno sledovat občany pracující v zahraniční a pracovní agentury musí hlásit jednotlivce, kteří se nevracejí ze zahraničí podle plánu.
7. Žalobkyně dále uvedla, že po vstupu na území ČR neměla důvod o mezinárodní ochranu požádat, neboť sem zamířila za účelem pracovního pobytu. Od jejího příchodu dne 20. 1. 2020 se však situace dramaticky změnila. Pobyt žalobkyně byl opakovaně prodloužován až do 16. 11. 2020, a to především z důvodu pandemie onemocnění COVID- 19. V průběhu této doby proběhly dne 9. 8. 2020 v Bělorusku prezidentské volby, které zahájily masové protesty proti autoritářskému režimu opětovně zvoleného prezidenta Alexandra Lukašenka. Důvody žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu tak vznikly až v průběhu jejího pobytu v ČR, nikoliv již při jejím příchodu.
8. Žalobkyně nadto zdůraznila, že situace v Bělorusku se neobrací k lepšímu, ale právě naopak dochází k nárůstu perzekucí a zásahů proti skutečným i domnělým odpůrcům. Žalobkyně si je vědoma toho, že tyto události nezduvodňují její žádost o mezinárodní ochranu, toliko se snaží upozornit na závažnost celé situace. Rovněž obavy žalobkyně spočívají na podložených faktech, neboť v současné době není v Bělorusku v bezpečí nikdo, kdo nesouhlasí s oficiální politikou Lukašenkova režimu.
9. Žalobkyně dále uvedla, že dle četných svědectví běloruské orgány veřejné moci se dopouští svévolného pronásledování domnělých odpůrců, jež pak trestají odnětím svobody či dokonce mučením. Zpráva nazvaná *Belarus s Lukashenka Doubles Down On Fear to Silence Pro-Democracy Opponents* od *Radio Free Europe/Radio Liberty* uvádí, že v květnu 2021 se v Bělorusku nacházelo 369 politických vězňů. Kromě vůdce opozice jsou pronásledovány i stovky novinářů, často pouze z důvodu komentování stále probíhajících protestů. V této zprávě analytik z polského *OSW Center for Eastern Studies* Kamil Klysinski uvedl, že v průběhu minulých měsíců se běloruský režim přetavil ze středně autoritářského do těžce autoritářského až mírně totalitního režimu. Odpůrci jsou stíháni za všechno, dokonce i za nošení vlajček či oblečení s nelegálním bílo-červenobílým symbolem. Současnou situaci označil za zcela bezprecedentní. Žalobkyně je přesvědčena, že nucené vystěhování zpět do země původu by bylo v rozporu s principem non-refoulement. V současné době totiž nemůže být zaručeno, že

žalobkyně nebude pronásledována či se nestane obětí mučení či jiného nelidského zacházení.

V. Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobkyně uplatnila v žalobě (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
11. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
12. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zdali cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
13. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
14. Podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu se *pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.* Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona *pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...)* a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.

15. Soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 – 86, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že: „Dle názoru Nejvyššího správního soudu existují v rámci azylového řízení dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Pokud žadatel neunes břemeno tvrzení, správní orgán de facto nemá o čem rozhodovat.“
16. Žalobkyně v žádosti uvedla, že v poslední době se o politiku zajímá. Politicky se neangažovala, neboť byla státní zaměstnankyně. S ohledem na události v Bělorusku se má strach vrátit domů. Žalobkyně v pohovoru zejména uvedla, že do ČR přicestovala s pasem, pracovním vízem a pracovní smlouvou. Během vyřizování nebo vycestování z vlasti neměla žádné potíže. Pracovní vízum platilo až do 12. 4. 2020. Do ČR přicestovala za prací. V zemi původu politické problémy neměla, ale v práci se cítila trochu utiskovaná. Žalobkyně dále uvedla, že problémy neměla, neboť jako státní zaměstnankyně (pracovala na daňovém úřadě) nesměla nic říkat proti vládě. Byla úplně zticha. Státním zaměstnancům to zakazovaly zákony a i dle vnitřního nařízení se nesměli účastnit stávek nebo osobních protestů. O azyl nepožádala dříve, neboť měla v úmyslu se do Běloruska vrátit. Na internetu však zjistila, že do Běloruska nechťejí pustit lidi, kteří dlouhodobě pobývají v zahraničí. Policie pak má právo zastavit občana, zkontrolovat jeho telefon, zda není připojen na zakázanou síť (např. Telegram) a nařídít mu, aby se odhlásil. Policie pak i chytá lidi, kteří se nezúčastní protestů a používají proti nim násilí. Žalobkyně se obává návratu z toho důvodu, že nebude moci mluvit o svých názorech, je proti režimu a nebude to moci říct nahlas. Když chtěla v ČR volit, tak běloruské zastupitelství zařídilo vše tak, aby volit nemohla. Žalobkyně občas utrousila nějaké slovo proti režimu, ale kolegyně ji upozornily, že to dělat nesmí. V práci jí říkali, že pokud se jí něco nelíbí, tak může jít a najít si něco jiného. Pokud tu práci chce, tak má dělat, co je jí nařízené a zůstat zticha. To se týkalo politických názoru a pracovních povinností. Museli dělat, co jim nařídili. V posledním období se bála, že by ji mohli i vyšetřovat a zahájit trestní stíhání. Když šli do obchodu, museli vždy mít účtenku, protože by to mohlo být považováno za úplatek, že je uplatili potravinami. Jako pracovníci daňového úřadu museli mít účtenku i od kadeřnice. To se žalobkyni na poměry malého města, kde se všichni znají, zdálo zbytečné. Žalobkyně tyto opatření považovala za útisk, stejně jako nutnost dokladat, když cestovala cizím vozidlem nebo je někde někdo odvezl, aby to nebylo vnímáno jako úplatek. V zemi původu nebyla trestně stíhána. V období 2014-2015 žalobkyně zjistila, že se v práci praktikoval převod peněz z jednoho na jiného, který byl v mínusu, dostal peníze od toho, kdo byl v plusu. Po tomto zjištění bylo žalobkyni doporučeno, aby si to nechala pro sebe, ale podle ní už se jednalo o trestný čin. Měla obavy, aby to nezjistily kontrolní orgány a ona nebyla postižena za nenahlášení trestného činu. Stejně tak, pokud neměla kancelářský papír, měli ho žádat od klientů, což bylo porušování zákona. Stejně jako museli žádat tiskárny, náplně do tiskáren od plátců daně. To vše bylo porušování zákona. Z bonusů nebo výplaty museli odvádět peníze na společenské potřeby, přičemž však nevěděli na jaké. S takovým postupem nesouhlasili, ale podle vedení museli mlčet.

17. Krajský soud po individuálním posouzení případu žalobkyně dospěl k závěru, že žalobkyně nebyla v zemi svého původu pronásledována za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobkyně netvrdila, že by aktivně uplatňovala politická práva či svobody, a s ohledem na to byla terčem pronásledování. V první právní větě rozsudku ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67, Nejvyšší správní soud k § 12 písm. a) zákona o azylu uvedl, „že toto ustanovení musí být vykládáno souladně s čl. 43 Listiny základních práv a svobod a její celkovou systematikou, a to jednak proto, že má toto ustanovení ústavního pořádku vyšší právní sílu, a jednak proto, že je § 12 písm. a) zákona o azylu promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Za politická práva a svobody tudíž musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod, včetně svobody projevu a práva na informace podle jejího čl. 17.“ Žalobkyně ve správním řízení netvrdila, že uplatňovala svá politická práva, a za to byla pronásledována. Žalobkyně tedy své politické přesvědčení neprojevovala a rovněž neměla žádné potíže se státními orgány v zemi původu, což je zřejmé z její výpovědi. Opatření, kterým byla vystavena v zaměstnání, tj. nutnost vyžadovat účtenky, odvádění částky z bonusu či výplaty na společenské účely, vyžadování od klientů různých věcí (např. kancelářský papír, náplně do tiskárny, tiskárny) se pak vztahovalo i na její kolegy a kolegyně v práci a nesouviselo s uplatňováním politických práv a svobod, ale s přístupem vedení daňového úřadu. Stejně tak její obavy z potrestání z důvodu, že nenahlásila jednání, které dle jejího názoru je trestným činem, a nahlásit jej měla.
18. Dle názoru krajského soudu nebylo rovněž prokázáno, že by žalobkyně mohla mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, tedy z důvodů taxativně uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by ji takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti.
19. Žalobkyně netvrdila pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině. Žalobkyně tvrdila, že by mohla mít důvodné obavy z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů, neboť nesouhlasí s režimem v Bělorusku. Soud k tomu uvádí, že zastávání politických názorů představuje osobní postoj dlouhodobějšího charakteru, který vyjadřuje určité politické přesvědčení žadatele o azyl. Podle čl. 10 odst. 1 písm. e) kvalifikační směrnice *při posuzování důvodů pronásledování přihlíží členský stát k těmto hlediskům: pojem politických názorů zahrnuje zejména zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení ohledně potenciálních původců pronásledování uvedených v článku 6 a jejich politik nebo postupů, bez ohledu na to, zda žadatel podle dotýcných názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal.* Přímou z dikce kvalifikační směrnice vyplývá, že žadatel o mezinárodní ochranu může být pronásledovaný za to, že nesouhlasí s určitými praktikami či postupy vládnoucí garnitury. Jak správně podotknul krajský soud, není nezbytně nutné, aby žadatel projevovat svoje politické názory (zde nesouhlas s metodami používanými vládnoucí stranou) veřejně, jakkoli obecně bude taková situace patrně častější. Plně postačí, jestliže původci pronásledování o nesouhlasu dotčeného žadatele s jejich praktikami či postupy ví, a z toho důvodu jej pronásledují, ba dokonce by postačovalo, pokud by původci pronásledování žadateli o mezinárodní ochranu jeho přesvědčení (v dané věci ve smyslu nesouhlasu s určitými postupy) pouze připisovali, ačkoli ten by ve skutečnosti žádné

takové politické přesvědčení neměl (srovnej již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 45/2008 – 67). Žalobkyně přitom ve správním řízení nesdělila a neuváděla to ani v žalobě, že státní orgány (původci pronásledování) o jejím nesouhlasu s režimem věděli či by ji to připisovali.

20. Soud pro úplnost dodává, že Nejvyšší správní soud pronásledování na kumulativním základě neshledal v případě žadatele, který byl opakovaně vyslýchán na prokuratuře pro domnělé činy, při nichž mu nebylo vyhrožováno ani na něj nebyl vyvíjen nátlak (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 17/2021-46), nebo v případě žadatelky, která byla jednou předvolána a jednou zadržena na akci na podporu opozičního hnutí, přičemž nebyla ze strany policie podrobena nátlaku či násilí, zadržení pro ni neznamenal následně žádné další příkoří a nesetkala se ani s žádným násilným jednáním ze strany represivních složek státu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2021, č. j. 6 Azs 94/2021-32). Požadovaná intenzita pronásledování nebyla shledána ani u žadatele, jehož opakovaně vyslýchala kubánská policie kvůli kritickým projevům vůči vládě (činěným mezi přáteli a v práci a při setkávání s disidenty; stěžovatel však nebyl politickým aktivistou), byl považován za tzv. „nedůvěryhodnou osobu“, neměl přístup k lepším pracovním pozicím a byl omezován ve společenském životě (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2020, č. j. 1 Azs 140/2020-44).
21. Krajský soud přitom dodává, že prostřednictvím azylového řízení však nelze žádat o legalizaci pobytu v ČR, neboť pro takový účel obsahuje právní řád ČR jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57). Žalobkyně si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Pokud má žalobkyně zájem setrvat v ČR a žít zde, je třeba, aby o to usilovala prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců.
22. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu, se krajský soud ztotožňuje.
23. Za správné, zákonné, zjištěným skutečnostem odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobkyně shledán zákonný podklad, neboť žalobkyně není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle ustanovení § 12 nebo § 14 citovaného zákona. Navíc ve vztahu k neudělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu žalobkyně ničeho nenamítala.
24. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

25. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud rovněž odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“* Žalovaný posoudil rodinnou, sociální, ekonomickou situace, zdravotní stav a věk žalobkyně. Dospěl k závěru, že žalobkyně je zletilou, zdravou a plně svéprávnou osobou, která je schopna si zajišťovat své životní potřeby prací. Žalobkyně je pak zcela zdravá a s ničím se neléčí. Pokud na základě těchto skutečností neshledal žalovaný důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným skutečnostem. Krajský soud neshledal v případě žalobkyně žádnou zvláštního zřetele hodnou okolnost, která by nebyla dosud judikaturou řešena či důvod k tomu, aby se od této judikatury odklonil.
26. Následně soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá ustanovení § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.
27. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže

nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

28. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
29. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území ČR těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Žalovaný se odůvodnění neudělení doplňkové ochrany ve smyslu citovaného ustanovení věnoval na stranách 7 až 9 napadeného rozhodnutí. Žalobkyně neuvedla a žalovaný ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobkyni mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti. Žalovaný se rovněž zabýval otázkou, zda žalobkyni hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Krajský soud souhlasí se závěrem žalovaného, že žalobkyni v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, vyložená judikaturou Evropského soudu pro lidská práva k čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech. Žalobkyně neměla v zemi původu fakticky žádné potíže se státními orgány, policií nebo soudy. Nikdy nebyla zadržena, rovněž zcela bez potíží a bez zájmu státních orgánů o její osobu vlast opustila. Žalobkyně neuvedla žádnou konkrétní skutečnost ani osobní zkušenost, z níž by bylo možné dovodit, že by právě jí hrozila v zemi původu újma ve smyslu citovaného ustanovení zákona o azylu. Žalobkyně svůj nesouhlas s politickým režimem veřejně neprojevovala.
30. Soud k věci dále uvádí, že dle informace MZV ze dne 21. 7. 2020, č. j. 114082-6/2020-LPTP, neúspěšní žadatelé mohou být předmětem zájmu jen v případě, že se běloruské státní orgány o absolvování této procedury dozvědí. Nebezpečí ve smyslu fyzickém nehrozí ani od státu ani od soukromých osob. Nebylo zaznamenáno ani znevýhodňování či diskriminace na základě žádosti o mezinárodní ochranu. Spíše je znevýhodňování vázáno na aktivity dané osoby v Bělorusku. Právo návratu do země je zaručeno vždy. Tedy současná situace v Bělorusku není sama o sobě důvodem pro udělení doplňkové ochrany.
31. Ačkoliv je Bělorusko považováno z hlediska dodržování lidských práv za problematickou zemi, jak vyplývá ze zpráv, z nichž správně vyšli žalovaný i krajský soud, neznamená to nutně, že kterýkoliv občan takové země je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79). V případě žalobkyně aktuálně nic

nenasvědčuje tomu, že by v zemi původu měla být vystavena pronásledování či hrozbě závažné újmy ze strany státních orgánů. Ani ze zpráv citovaných žalobkyní v replice taková skutečnost neplyne.

32. Soud dále k věci uvádí, že Nejvyšší správní soud rovněž opakovaně judikuje, že důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není špatná ekonomická situace ani pouhá nespokojenost se stavem dodržování lidských práv v zemi původu (rozsudek ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003-40), nebo samotný původ žadatele ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem (rozsudek ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004-79).
33. Podle ustanovení § 14b odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Žalobkyně nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu výše citovaného ustanovení, neboť netvrdila ani nebylo prokázáno, že by některému jejímu rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana tak, jak je uvedeno v § 14b odst. 1 zákona o azylu.

VI. Závěr a náklady řízení

34. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci, žalovaný rovněž odůvodnil, proč žalobkyni nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany, pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
35. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho

zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. srpna 2022

JUDr. Petr Polách, v. r.
samosoudce